

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Strokovni posvet Skupnosti za izobraževanje odraslih, Zveze srednjih šol in dijaških domov in Društva organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah - DOIO

Lipica, 19. marec 2025

Mag. Andrej Sotošek

Vsebina predstavitve

1. Ključne spremembe novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI)
2. Ključne spremembe novele Zakona o maturi (Zmat)
3. Predlog novega Zakona o šolski inšpekciji (ZSoll)

Ključne spremembe novele ZOFVI

Praksa je pokazala potrebo glede posodobitve zakona na naslednjih področjih:

- Dopolnitev učnega jezika (znakovni jezik in jezik gluhoslepih),
- Natančnejša opredelitev izobraževalnih in vzgojnih programov,
- Dopolnitev določbe, ki ureja ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti,
- Sprememba določb glede financiranja ob upoštevanju novosti (sistem plač v JS, delovna uspešnost, povečan obseg dela),
- Dopolnilno delo pri istem delodajalcu,
- Sprememba postopka imenovanja ravnatelja.

Ključne spremembe novele ZOFVI

Področje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami:

- Določilo o zagotavljanju prevozov otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami iz sredstev državnega proračuna,
- Združujejo se prevozi, urejeni v različnih zakonskih predpisih na področju VIZ,
- Evidenca osebnih podatkov za financiranje prevozov otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami,
- Vzpostavitev pravne podlage, da lahko poleg lokalnih skupnosti, ustanoviteljic šol, sredstva za investicije v nepremičnine za izvajanje prilagojenih in posebnih programov VIZ za izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter glasbeno šolstvo, zagotavljajo tudi druge lokalne skupnosti.

Ključne spremembe novele ZOFVI

Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti:

- Omogoča šolam avtonomno opredelitev relevantnih ciljev glede na kontekst šole znotraj predpisanih področij evalvacije ter nabora standardov in kazalnikov, ki jih predpiše minister,
- Ti podatki so osnova za samoevalvacije šol in systemske evalvacije,
- Na ravni sistema minister del pristojnosti podeljuje ekspertnemu telesu – Svetu za kakovost in evalvacije,
- Opredeljeni so temeljni viri ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti na sistemski ravni: NPZ, SM, PM, nacionalne evalvacijske študije in raziskave, poročila šolske inšpekcije, mednarodne raziskave (PISA, TIMSS, PIRLS, ICILS, PIAAC).

Ključne spremembe novele ZOFVI

Postopek imenovanja ravnatelja:

1. Spremenjeni 53. a člen, ki ureja imenovanje ravnatelja:
 - vsa podana mnenja (učiteljski zbor, svet staršev, mnenje lokalne skupnosti...) morajo biti pisno obrazložena.
2. Zaradi korupcijskih tveganj novost v 53. a členu:
 - kandidati za ravnatelja se morajo v postopku oblikovanja mnenj izločiti (učiteljski oziroma predavateljski zbor ali svet staršev),
 - iz postopka imenovanja se mora izločiti član sveta zavoda ali ravnatelj, ki se odloči za prijavo na razpis ravnatelja.

Ključne spremembe novele ZOFVI

Postopek imenovanja ravnatelja:

3. 53.a člen:

- namesto mnenja ministra se uvaja institut soglasja in se uvaja enofazni postopek (prej dvofazni),
- zakon bo določil primere za zavrnitev soglasja ministra: nepravilnosti v postopku imenovanja, razlogi, ki jih določa 59. a člen zakona.

4. Razrešitev ravnatelja:

- razrešitev ravnatelja izpeljana na podlagi soglasja ministra (če ravnatelj sam ne predlaga razrešitve),
- svet zavoda seznanj ravnatelja z razlogi za razrešitev in omogoči ravnatelju, da se opredeli glede razlogov,
- obrazloženi predlog razrešitve svet zavoda pošlje v soglasje ministru,
- če se razrešeni ravnatelj ne strinja z razrešitvijo, lahko uveljavlja sodno varstvo.

Ključne spremembe novele ZOFVI

Karierni razvoj učiteljev in ostalih strokovnih delavcev:

- predlog zakona ureja pravno podlago za ustreznega izvajalca, s katerim bo strokovni delavec pridobil dokazilo o znanju slovenskega jezika (po SEJO),
- pridobitev ustrezne PAI oziroma specialnopedagoške izobrazbe z mikrodokazili, določenimi v ZVIS - krajša izobraževanja in usposabljanja (1-9 ECTS),
- sprememba 105. člena ureja karierno napredovanje strokovnih delavcev (V. in VI.) (laboranti, inštruktorji praktičnih vsebin) ter napredovanje v nazive mentor in svetovalac kot drugi strokovni delavci z isto stopnjo izobrazbe.

Ključne spremembe novele ZOFVI

Delovno pravno področje:

- četrti odstavek 107. a člena odpravlja nelogičnost v primeru pravnomočne obsodbe sodišča in bo po zgledu zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, prenehala veljati pogodba o zaposlitvi (tudi mandat) na podlagi zakona (prej prenehanje pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov);
- omogočena bo tudi sklenitev pogodbe za dopolnilno delo pri istem delodajalcu največ za 20 %;
- ta določba se lahko uporabi kot podlaga za sklenitev pogodbe za poučevanje učiteljev nad obsegom, določenim v 124. členu.

Finančno področje:

- 82. a člen (obseg sredstev za razvoj in inovacije):
 - ✓ v višini najmanj 0,5 % BDP, kar se izračuna ob upoštevanju napovedi BDP za leto, za katero se pripravlja proračun.

Ključne spremembe novele ZOFVI

Spremljanje zaposljivosti diplomantov je pomembna podpora pri:

- zagotavljanju informacij o učinkovitosti ponudbe izobraževalnih programov,
- analizi neskladja med ponudbo programov in povpraševanjem na trgu dela
- mobilnosti diplomantov,
- določanju obsega razpisa v programe na nacionalni ravni,
- oblikovanju nacionalne politike mreže šol in programov.

Ključne spremembe novele Zakona o maturi (Zmat)

➤ K 1. členu (dopolnjen 3. člen) predvideva dve obliki poklicne mature:

- ✓ poklicno maturo iz štirih predmetov (usposobljenost za višji in visokošolski študij),
- ✓ poklicno maturo iz petih predmetov (usposobljenost univerzitetne in enovite magistrske študije),

Natančneje določa predmetno sestavo obeh poklicnih matur:

- ✓ Štiri predmetna: dva predmeta skupnega dela (temeljni strokovno-teoretični predmet in materinščina) in dva predmeta izbirnega dela (tuj jezik **ali** matematika ter izdelek, storitev oziroma seminarska naloga z zagovorom),
- ✓ Pet predmetna: tri predmete skupnega dela splošne mature materinščina, matematika **in** tuj jezik pod pogoji, ki veljajo za splošno maturo, in temeljni strokovno-teoretični predmet ter predmet izbirnega dela (izdelek, storitev oziroma seminarska naloga z zagovorom ali izpit iz predmeta oziroma vsebine)

Ključne spremembe novele Zakona o maturi (Zmat)

Ključne prednosti:

1. dvig znanja in bistveno boljša pripravljenost dijakov s pet predmetno poklicno maturo na študij v univerzitetnih in enovitih magistrskih študijskih programih,
2. odločitev dijakov za opravljanje pet predmetne poklicne mature na začetku 3. letnika,
3. priprava dijakov na opravljanje treh predmetov skupnega dela splošne mature (materinščina, matematika in tuj jezik) v organizaciji šole v času poteka izobraževalnega programa v 3. in 4. letniku,
4. ure potrebne za izenačitev izobraževalnega standarda se zagotovijo v programu,
5. Kandidat, ki opravi štiri predmete od petih na pet predmetni poklicni maturi, pridobi spričevalo štiri predmetne poklicne mature (obvezno opraviti slovenski jezik).

Predlog novega Zakona o šolski inšpekciji (ZSoll)

Temeljna cilja zakona:

1. vzpostavitev pravne podlage za nemoteno in učinkovito izvajanje nadzorstva šolske inšpekcije, pooblastila in ukrepi inšpektorjev,
2. zagotovitev pogojev in pooblastil za izvajanje sistemskih pregledov, ki pripomorejo h kakovosti in razvoju šolskega sistema.

Podcilji zakona so:

- slediti in omogočiti **ustrezen nadzor** nad spreminjajočimi materialnimi predpisi na področju šolskega prostora,
- z ustreznimi ukrepi zagotavljati **zakonitost delovanja šolskega sistema**,
- **evalvirati šolski prostor** na širšem sistemskem področju z enakimi metodološkimi okviri,
- na **področju kakovosti zagotoviti**, da bodo vsi zavodi vzgoje in izobraževanja deležni enakega podpornega sistema na polju zakonitega delovanja, ki bo hkrati **tudi učinkovit**.

Predlog novega Zakona o šolski inšpekciji (ZSoll)

Poglavitne rešitve:

Poglavje I.:

- splošne določbe, pristojnosti, naloge, sodelovanje,
- gre za nov pristop v okviru zagotavljanja strokovne pomoči in sodelovanja z javnostjo.

Poglavje II:

- določena je organizacija in delovanje inšpekcije, z določitvijo pogojev za glavnega inšpektorja ter inšpektorjev nasploh,
- v letnem programu dela in letnem poročilu prihaja do temeljne spremembe in rešitve, ki sta vezani na nove oblike dela in pomenita prav tako doprinos k razvoju – seznanitev javnosti o delu in ugotovitvah.

Poglavje III:

- inšpekcijski nadzor, ki je posodobljen in preoblikovan vidik prejšnjega delovanja inšpekcije,
- posodobljeni so postopki, pristojnosti, načini zbiranja dokazov, uporabljene metode, postopki obveščanja.

Predlog novega Zakona o šolski inšpekciji (ZSoll)

Poglavje IV:

- inšpekcijski ukrepi, ki zagotavljajo širok nabor ukrepov, s katerimi šolska inšpekcija skrbi za skladnost delovanja zavezancev z zakonodajo ter varnostjo in pravicami udeležencev izobraževalnih dejavnosti,
- vsi ukrepi se pa nanašajo na zagotavljanje kakovosti izobraževalnega sistema.

Poglavje V:

- sistemski pregled, kjer gre za temeljno novost pri delovanju šolske inšpekcije v Sloveniji,
- vključujejo pregled delovanja VIZ ter drugih zavezancev, z namenom izboljšanja skladnosti z zakonodajo, odprave nepravilnosti ter zagotavljanja napredka in s tem zagotavljanje kakovosti v sistemu VIZ,
- postopki pregleda, vključno z akcijskimi načrti in poročili, so zasnovani tako, da zagotavljajo stalno izboljševanje delovanja vzgojno-izobraževalnih ustanov in zagotavljajo večjo avtonomijo zavodom pri izboljševanju lastnih procesov, večjo transparentnost dejanskega delovanja posameznih zavodov,
- Vidik sistema pregleda moramo razumeti kot segment zunanje evalvacije šolskega prostora.

Hvala za pozornost